

CİLT 10, SAYI 2, ŞUBAT 1982

**Türk
sanayicileri
ve
iş adamları
derneği**

görüş

GÖRÜŞ (AYLIK YAYIN) ŞUBAT 1982

Türk Sanayicileri ve İş Adamları Derneği

Sahibi ve Sorumlu Neşriyat Müdürü :

**Türk Sanayicileri ve İş Adamları Derneği
Yönetim Kurulu Başkanı Ali Koçman**

Yazı İşleri Müdürü :

**Türk Sanayicileri ve İş Adamları Derneği
Genel Sekreteri Ertuğrul İhsan Özol**

**Adres : Cumhuriyet Cad. Ferah Ap. 233/9
Elmadağ - İstanbul**

Telefon : 46 24 12

**Görüş'teki yazılar, kaynak olarak, TÜSİAD -
GÖRÜŞ'ün belirtilmesi koşuluyla izinsiz kul-
lanılabilir.**

Basıldığı Yer : Nurtan Matbaası - İstanbul

Tel. : 22 73 27 26 46 35

Bu Sayıda

Dernekten Haberler	4
TÜSİAD Başkanı Ali Koçman'ın Genel Kurulu Açış Konuşması	7
Ülkelerin Ekonomide Başarı Dereceleri (1980)	20
Japonya Batı Pazarlarında Nasıl Başarılı Oluyor?	26
Dünya Ticaretinin Geleceği	29
Altın Arz ve Talebi	32

Dernek'ten Haberler

Genel Kurul Toplantısı :

TÜSİAD Genel Kurul Toplantısı 22 Ocak 1982 tarihinde İstanbul'da Etap Marmara Otelinde yapıldı.

Toplantıya Yönetim Kurulu Başkanı Ali Koçman'ın Ulu Önder Atatürk'ün anısı için üyeleri davet ettiği saygı duruşu ile başlandı. Üyelerden Nejat F. Eczacıbaşı Genel Kurul Başkanlığına, Fikret Güreļ ve Erdoğan Gönul ise Divan üyeliklerine seçildiler. Daha sonra Dr. Nejat F. Eczacıbaşı başkanlığında toplantı açıldı. Toplantıda Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Turgut Özal ekonomik durum hakkında bir konuşma yaptı. Toplantıya Şeref Konuğu olarak davet edilen Suudi Arabistan'ın Ankara Büyükelçisi Ekselans Mohamed Al-Awadi, Suudi Arabistan ve Türkiye ilişkileri hakkında özlü bir konuşma yaptı.

Yapılan Seçimler sonucu Yönetim Kurulu şu şekilde teşekkül etti. Ali KOÇMAN (Başkan), Rahmi M. KOÇ (Başkan Yardımcısı), Asım KOCABIYIK (Başkan Yardımcısı), Selman YAŞAR (Muhasip Üye), Orhan AKER, Osman BOYNER, Ömer DİNÇKÖK, Şakir ECZACIBAŞI, Nurettin KOÇAK, Melih ÖZAKAT, E. İhsan ÖZOL (Genel Sekreter).

Derneğin diğer organları ise şu şekilde belirlendi.

YÜKSEK İSTİŞARE KONSEYİ

Eli ACIMAN, Yılmaz ADIGÜZEL, Necati AK-
ÇAĞLILAR, Öner AKGERMAN, Haydar AKIN,
Rüştü AKIN, Cabi AKMAN, Hulki ALİSBAH,
Cemal ATAY, Pekin BARAN, Hüseyin BAY-
RAKTAR, Feyyaz BERKER, Fuat BEZMEN,
Dinç BİLGİN, İbrahim BODUR, Cem BOYNER,
Fred BURLA, Mücahit BÜKTAŞ, Ali Rıza ÇAR-
MIKLI, Üstün ÇEVİK, Özer ÇİLLER, Oğuz DAĞ-
DELEN, Rasin DEMİRSOY, Aydın DOĞAN,
Nejat F. ECZACIBAŞI, Şerif EGELİ, Ünver EĞ-
RİKAVUK, Tevfik ERCAN, İhsan EREZ, Bahri
ERSÖZ, Şinasi ERTAN, Ersin FARALYALI, İ.
Şevki FİGEN, Üzeyir GARIH, Muzaffer GAZİ-
OĞLU, Nurullah GEZGİN, Necmettin GÖKÇE,
Nihat GÖKYİĞİT, Emre GÖNENSAY, Erdoğan
GÖNÜL, Şadi GÜCÜM, Burhan GÜNERGÜN,
Kemal HARAÇCI, Kadir HASOĞLU, Mehmet
HUNTÜRK, Kemal ILICAK, Orhan IŞIK, Jak
KAMHI, Oğuz KARAHAN, Halil KAYA, Can KI-
RAÇ, İnan KIRAÇ, Ş. Şahap KOCATOPÇU,
Vehbi KOÇ, Halis KOMİLİ, Sinan KURANER,
Nuh KUŞÇULU, Ali MANSUR, Ali MÜDERRİS-
OĞLU, Halit NARİN, Ali NİZAMOĞLU, Talat
ORHON, Ergün ÖZAKAT, İsmail ÖZDOYURAN,
Haluk ÖZSARUHAN, Raşit ÖZSARUHAN, Ah-
met ÖZKÖSEOĞLU, Erol SABANCI, Güler SA-
BANCI, Sakıp SABANCI, Faruk SARÇ, Kamu-
ran SERTEL, Dündar SOYER, Ertuğrul SOY-
SAL, Fuat SÜREN, Mehmet ŞUHUBİ, Fethi
TANALAY, Sabri TANIK, Ziya TANSU, Şarik
TARA, T. Güngör URAS, Sabri ÜLKER, Ferdi
VARDARMAN, Mustafa YALMAN, Memduh
YAŞA, Selçuk YAŞAR, Mehmet YAZAR, Maz-
har ZORLU.

YÖNETİM KURULU YEDEK ÜYELERİ

Şarık TARA, Kaya TURGUT, Necmettin GÖK-
ÇE, Mehmet HUNTÜRK, Haluk ÖZSARUHAN.

YÜRÜTME KURULU

Ali KOÇMAN, Rahmi M. KOÇ, Asım KOCABI-
YIK, E. İhsan ÖZOL (Genel Sekreter).

HAYSİYET DİVANI

Hulki ALİSBAH, Raşit ÖZSARUHAN, Nihat
GÖKYİĞİT.

HAYSİYET DİVANI YEDEK ÜYELERİ

Kemal HARAÇÇI, Çetin TOKCAN, Hulusi ÇE-
TİNGÖLU.

DENETLEME KURULU

Ahmet BİNBİR, Demir KARAMANCI, Altan SA-
ĞANAK.

DENETLEME KURULU YEDEK ÜYELERİ

İnan KIRAÇ, Üzeyir GARİH, Ali MANSUR.

TÜSİAD Başkanı Ali Koçman'ın Genel Kurulu Açış Konuşması

Sayın Başkan, Sayın arkadaşlarım,
Genel Kurulumuz münasebetiyle iç ve dış ekonomik gelişmeler ve özellikle ifade etmek istediğim bazı dernek çalışmaları hakkındaki düşüncelerimi sunmak için yüksek huzurlarınızı işgal ediyorum.

Sayın arkadaşlarım,
Türkiye'deki ekonomik olayların seyrini ve sonuçlarını dünyadaki ekonomik olaylardan tecrid ederek değerlendirmek şansına sahip değiliz.

Bilhassa petrol krizinin patlak verdiği senelerden 1980 başında alınan ekonomik istikrar tedbirlerine gelinceye kadar geçirdiğimiz sürenin acı sonuçları ve Türkiye'yi dış ekonomik etkenlerin haricinde tutmak için sarfedilen talihsiz denemeler bugün ekonomiyi konu-

şurken Türkiye'nin dışındaki olaylara her zamankinden daha fazla bir ciddiyetle eğilmemizi gerektiriyor.

İkinci dünya harbinden sonra sanayileşmiş batılı ülkelerin en büyük başarısı mucize sayılacak bir ekonomik kalkınmayı gerçekleştirenken bunu sosyal adalet ilkelerine saygılı bir şekilde başarmaları ve 19'cu yüzyıldaki sanayi kapitalizminin tam tersi bir sonuç almalarıdır.

1950'lerden 1970'lere kadar devam eden ekonomideki ve sosyal hayattaki güzel denge ve düzen sosyal harcamaların ekonomik hasılanın giderek önüne geçmesi olayından ve özellikle dünyadaki ekonomik dengeyi altüst eden petrol krizinden sonra adı geçen ülkeler harcamalarını yavaş yavaş enflasyonist kaynaklara dayandırma mecburiyetiyle karşı karşıya kalmışlardır.

Özellikle enflasyon az gelişmiş ve gelişme halinde olan ülkelerin hastalığı iken 1980'lere doğru başta İngiltere, ABD. ve hatta Batı Almanya bu hastalığın sıcaklığını duyar hale gelmişlerdir.

Bugün Batı dünyasının geçirmekte olduğu ekonomik bunalımın temelinde enflasyona başvurmadan ekonomik dengeyi kuramamanın sonuçları ve aşırı anti-enflasyonist tedbirler alındığında ise ortaya çıkan genel durgunluk, işsizlik ve yatırımlarda gerileme oyunun yarattığı çaresizlik yatar.

Batı ülkelerinde muhafazakar ve sosyalist hükümetler dozu az farklı olmakla beraber

aynı çaresizliği yaşarken, Avrupa'daki Doğu Bloku ülkeleri başta Sovyetler Birliği olmak üzere 2.'ci dünya harbinden bu yana ekonomide başarısız bir dönem geçirmekte olduklarını kendileri resmi açıklamalarıyla ilk defa itiraf ediyorlar.

Hemen akla gelen Japonya'yı kaideleri bozmayan bir istisna olarak değerlendirmeye mecbur olduğumuzu ifade etmek isterim. Çünkü Japon halkı ekonomik olaylar karşısında tavır almak bakımından dünyanın hiçbir ülkesinde görülmeyen bir uyum gösterme mucizesini aynen sürdürüyor.

Dünyadaki mevcut ekonomik krizin ülkemizi üstelik istikrar programını uygulama gayreti içerisinde iken yakalamış olması Türkiye'nin bir numaralı ekonomik meselesi olan dış te-di-yeler bilançosunun dengelenmesi açasından fevkalade önem arzetmektedir.

Dünyadaki ekonomik bunalımların sıcak çatışmalara dönüştüğu yakın tarihimizin misalleriyle doludur.

Ekonomik ve tarım potansiyeli, coğrafi konumu ve stratejik önemi dikkate alındığında bölgesel pazarlıkların Türkiye'ye öncelik vereceği pek tabii olarak ortaya çıkar.

Bu nedenle Türkiye'nin istikrarlı bir ekonomik yapıya süratle kavuşması, dünyadaki ekonomik krizden en az etkilenir biçimde korunması sadece ekonomik bakımdan değil ve fakat siyasal bakımdan da olağan üstü önem taşı-maktadır.

Sayın arkadaşlarım,

11 Eylül 1980 Türkiye'si ile 22 Ocak 1982 Türkiye'si arasında bir mukayese yapmak gerektiğinde ortaya çıkacak olumlu tablonun takdirini sizlere bırakıyorum.

Türkiye dünya kamu oyununda bu tarihler arasındaki derlenme toparlanma ve olumlu sonuç alma bakımından tarihi bir misal olma vasfına sahip bulunuyor.

Bütün ülkelerin çeşitli sorunlarla çalkalanırken hatta sıcak müdahalelerin kenarına geldiği, içine girip çıktığı bir dönemde Türk mucizesini konuşur hale gelmesi, iki yıl önce ümidlerini tamamen kestikleri bir imajdan böyle bir resmin ortaya çıkması 1981'in olayı olarak tartışılıyor.

Bazı Avrupalı dostlarımızın 120 yıldır kuramadığımız nihai entegrasyonun sonucunu almakta aynı uzlaşmaz bir tutum içinde olmalarını yadırgamıyoruz.

Ancak, müstakbel sorunları ve çözüm yolları kendi kamu oylarındaki ifadelerle bir hayli çelişkili bir Avrupa Birliği'nin, sorunları ne olursa olsun, tabii bir üyesi olmak konusundaki iddialarımızdan da vazgeçmiş değiliz.

Hergün daha fazla anladıkça ebedi şükran borcumuzun arttığı büyük Atatürk'ün temelini attığı ve hedef olarak gösterdiği çağdaş ve modern Türkiye'nin yeri Avrupa Birliği içerisinde olmaktadır.

Atatürk'ü tarihte yaşanmış bir dönemin lideri olarak değil, sonsuza dek Türkiye Cumhu-

riyet Devletinin ana prensiplerini tesbit etmiş, güncelliğini koruyan bir temel bilgi gibi değerlendiriyor ve görüyoruz.

Türkiye, dünyadaki ekonomik ve siyasal yer bakımından en saygın dönemlerini Atatürk hedeflerine en ağırlıklı şekilde sahip çıktığı dönemlerde yaşamıştır.

Sayın arkadaşlarım,

Türkiye’de ekonomik krizin boyutları dış tediyeler bilançosunun alabildiğine ihmal edildiği dönemlerde artmıştır.

Dış tediyeler bilançosundaki negatif açıkları gittikçe nekeleşen dünya para piyasalarından yumuşak, doğal ve siyasal pazarlıkları ağır basmayan şekilde alabilir hale gelmedikçe ekonomide istikrar sağlandığından bahsetmek mümkün olmayacaktır.

İki yıldan beri OECD konsorsiyumunun sağladığı krediler ve ödeme süresi gelmiş eski borçları erteleme kararları tahminleri aşan bir seviyede gerçekleştirilmiştir.

Ancak, yardıma taraf olan ülkelerin kendi ekonomik sorunları veya küçük ekonomik yardımlar karşılığında Türkiye’nin iç politik yapısına müdahale etme cesaretini gösterir bazı davranışları, önümüzdeki yıllarda bu yardımın bizim tarafımızdan asgariye indirilen bir talep haline getirilmesi halinde sadece ekonomik bakımdan değil, siyasal bakımdan da onur verici bir gelişme olacaktır.

AET’nin kendi iç bünyesindeki sorunları, AET-ABD ilişkilerinin gerginliğini koruması ve Ja-

ponya'nın akıllı ve ağırlıklı bir tutumla Avrupa Amerika arasındaki ekonomik dengesizliğe taraf olmama becerisi 1982'de batı dünyasının ekonomik sorunları olmaya devam edecektir.

Türkiye'nin güneydeki komşuları ve petrol ülkeleriyle ekonomik alanda yaptığı işbirliğinin rakamsal sonuçları, 1981 yılı sonu itibariyle en iyimser tahminleri aşan bir noktaya gelmiş bulunmaktadır.

Türkiye'nin yıllardır akademik olarak tartıştığı ve neden olmuyor diye sorduğu bazı ekonomik ilişki ve gelişmelere göstereceğimiz en bariz misal petrol ülkeleri ve komşu ülkelerle kurduğu ticari ilişkilerdir.

Sayın arkadaşlarım,

24 Ocak kararlarının 2'ci yıldönümündeyiz. Tartışılması gerekli ve lüzumlu bütün aksamlar ve makro seviyede aksi savunulan alternatif görüşlere rağmen bu kararların hedef olarak kendisine seçtiği enflasyon, ihracat ve iç tasarrufu özendirme bakımından Cumhuriyet döneminin en sonuç alıcı ekonomik kararları olduğunu takdir etmeye mecburuz.

24 Ocak kararlarının prensiplerini 24 Ocak'tan çok önce savunan bir kuruluş olarak ana felsefe açısından aksi tüm iddialara rağmen kararların ekonomik hayatımızda bir varsayım olarak yerleşmesini heyecanla takip ediyoruz.

Kararların tartışılması ve tenkid edilmesi pek doğal bir hakdır ve bu tenkidlerin zaman za-

man kararları güç durumunda bırakmak yerine bilakis güçlendirdiği de ayrı bir gerçektir.

24 Ocak kararlarının temelinde, enflasyon afeti ile mücadele kararlılığı yatar. Bu itibarla 24 Ocak kararlarının makro seviyede tenkidi yapılırken iç ve dış tediyele bilançosunun dengelenmesi açısından nasıl bir kaynak yaratılacağı hadisesi açık ve basit bir şekilde ifade edilmelidir.

Sonuçlarına bakıldığında Türkiye’de enflasyonu savunmak zor bir hale gelmiş ise bunu dolaylı yollardan söylemekle sonuç almak mümkün değildir. Bu nedenle, tartışmalarda makro çatıyı çatarken kaynakların ne olduğu, dengenin nasıl sağlanacağı açıkça ortaya konmalıdır.

Geçmiş yıllardaki her türlü savurganlığın bedeli sanayiciye ödetilemez.

Sanayinin milli ekonomiye olan katkısı küçümsenemez ve inkar edilemez.

15 yıl gibi kısa bir sürede ikame sanayii modeli içinde olağanüstü bir büyüme gösteren ancak zorunlu kabuk değişikliğinin geçiş dönemine zamanlama açısından ağır şartlarla giren Türk sanayiinin ihracata yöneliş ve tarihi sorumluluk duygusu içerisinde zorlukların üstesinden gelme çabasını iftiharla müşahede ediyoruz.

Enflasyonun bedelini ağır faiz yükü ile tek başına sanayicinin omuzlarına yüklenmesini özel sektörün kendi bünyesi içerisinde rahat-sız bir dengeye yol açması açısından çok sıkıncalı buluyoruz.

Faiz meselesi sadece arz talep dengesinin sonuçlarına terk edilemez. Ekonominin mali sektörünün toptan ele alınarak düzenlenmesi ve geliştirilmesi zorunludur.

Ayrıca, faiz meselesi sonuçları itibariyle sadece sanayicinin değil, hükümetin, Bankaların ve aylık geçimini dengelemek için mal varlığını nakte çevirip faize güvenen Türk vatandaşının da sorunudur.

Faiz sorununun 24 Ocak kararlarına gölge düşürecek bir boyuta varmasını ve sanayicilerin bu konudaki şikayetlerinin ciddiye alınmasını önem taşıyan bir nokta olarak vurgulamak isterim.

İhracat rakamlarındaki artış 24 Ocak kararlarının en başarılı sonucunu teşkil ediyor.

İhracatın teşviki için başta ihracat kredileri olmak üzere her türlü desteğin tüm mali imkânlar seferber edilerek sağlanmaya devam edilmesi şarttır.

Bu imkânların arttırılmasından şikâyetçi olabilecek finans kuruluşlarının üyeleri yani sanayileşmiş ülkeler kendi ihracat rakamlarını artırabilmek için her türlü açık ve gizli desteği kendi iş adamlarına sağlamaktan geri kalmıyorlar.

AET bünyesi içerisinde dahi bu sebepten çıkan anlaşmazlıklar Avrupadaki ekonomik çevrelere sık sık yansımaktadır.

Sayın arkadaşlarım,

Türk ekonomisi içerisinde büyük ağırlığa sahip Kamu İktisadi Teşebbüslerinin durumu ile

ilgili olarak çeşitli platformlarda görüşlerimizi ifade etmeğe devam ediyoruz.

KİT'lerin sorununun mülkiyet sorunu olmadığına üretim, yönetim ve özellikle hazine kaynaklarıyla ilişkisi devam eden mali sorunlar olduğunu defalarca söyledik.

Kamu hizmeti gören KİT'lerin reorganizasyonu anormal maliyetlerde bir düşüş meydana getirirse bu zarardan kâr etmek şeklinde olumlu bir sonuca gidebilir.

Özellikle Ticari ve sanayi faaliyette bulunan KİT'lerin hazine subvansiyonu alma konusu hazineye en az yük getirici bir düzeye indirilmelidir.

Bunların zarar edenlerinin savunulması zaten mümkün değildir.

Kâr edenlerin ise özellikle finansman ihtiyaçları açısından tamamen kendi ayakları üzerinde durmaları ve bir özel sanayii kuruluşunun finansman zorluklarını piyasa koşulları gereği aynen yaşamaları icab eder.

Kamunun yüzde 50'den fazlasına sahip olduğu bir KİT kuruluşunda ortaya çıkan finansman ihtiyacı o KİT'in özerk sorunu mudur? Yoksa ilgili Bakanlığın yani hükümetin sorunu mudur?

Mesele en basit şekliyle bu noktada düğümlenmektedir.

KİT'leri tartışmanın devleti tenkid etmek olmadığı ve meseleye tamamen ekonomik açıdan yaklaşılması gerektiği kanaatindeyiz.

1982 yılına KİT'lerin sorunlarına kesin ve yapıcı çözümlerle girmekte olduğumuzu iddia etmek zordur.

Ayrıca, sanayinin pek çok temel girdilerini üreten bu müesseselerin ürünlerine yapılmakta olan zamların bir çeşit vergi olmadığını iddia edebilmek için bu kuruluşların olumlu çalışan kuruluşlar olduğu vatandaşa kanıtlanmalıdır.

Türk özel sektörünün KİT'lerin mülkiyeti üzerinde hiçbir emeli yoktur. Sadece ekonomik verimlilik açısından ve milli ekonomi içerisinde bir işbirliğinin sağlanabilmesi ve belkide ilk defa kamu sektörü ile özel sektör arasında bir ekonomik sentez yaratabilmek bakımından üretim, pazarlama ve ihracat faaliyetlerinde bir işbirliği sağlanması için ciddi çalışmalar yapılmasını teklif ediyoruz.

Sayın arkadaşlarım,

İleri sanayi ülkelerinde devleti yönetenler devlet ve hükümet mekanizmasının dışında kalan kesimlerle diyalog kurmada ve aldıkları bilgileri değerlendirmede önemli başarılar kaydetmişler ve bu ilişkiyi adeta bir sistem haline getirmişlerdir.

Hükümetimizin buna benzer çalışmalar yapmasını temenni ediyoruz.

Periyodik aralarla toplanacak olan kamu kesimi, özel kesim ve akademik çevrelerin katılacağı tamamen istişari mahiyette ve hükümetin ekonomik politikasını yönlendirmede fikir almasına yardımcı olacak bir «YÜKSEK

EKONOMİK İSTİŞARE KONSEYİ» kurulmasını öneririz.

Kamu kesiminin sorunlarını yöneticilerinin ağızından dinlemek, akademik görüşlerin değerlendirilmesini anlamak ve pratik hayatın içinden gelen özel sektörün sunularını gözden geçirmek bakımından Sayın Başbakanın başkanlığında toplanacak böyle bir kurulun kısa ve uzun vadeli makro ekonomik çatıyı çatmak bakımından çok yararlı olacağı ve Cumhuriyet hükümetlerine yardımcı olacağı kanaatini taşıyoruz.

Münferit, sektör veya firma bazında yapılan temalar yerine böyle yapılacak toplu bir istişarenin üretken sonuçları her kesim tarafından müşahade edilecektir.

Sayın arkadaşlarım,

1981 yılı içerisindeki dernek toplantı ve faaliyetleri hakkında sizlere bilgi sunulmuştur. Bu faaliyetlerin bazılarını katılmak imkânını da bu!dunuz.

Türkiye'nin arz ettiği özel durum nedeniyle 1981 yılı şimdiye kadar eşi görülmemiş bir yabancı temas yılı olmuştur.

TÜSİAD adeta hergün bir yabancı ziyaretçiyi ağırlamak ve görüşmek görevini sürdürmüştür.

Dış temaslarımızın yanı sıra Türkiye'nin yurt dışında özellikle yeni ekonomik çehresiyle tanıtılması faaliyetlerinde ön safta yer alınmıştır. Yabancı yayın organlarının Türkiye ile ilgili neşriyatlarında sadece reklâm yardımları açı-

sından değil ve fakat bilgi aktarmak ve yazılı neşriyata yardımcı olmak açısından büyük çaba sarfedilmiştir.

Bugün şereflendirdiğiniz takdirde açılışını yapacağımız yeni binamıza taşınmış bulunuyoruz.

Derneğimiz Bakanlar Kurulu kararıyla Kamu Yararına bir kuruluş olarak tescil edilmiş olmanın şerefini taşıyor. Lâıyk gören Cumhuriyet Hükümetine şükranlarımızı arzederiz.

Yayın faaliyetlerimizi kamu oyunun büyük ilgili paralelinde aynen sürdürmeye devam ettik.

Detayda tartışılabilir yanlarını vurgulamak kaydıyla 24 Ocak kararlarının temel prensibini ilk günkü kadar lüzumlu görüyor ve inançla savunuyoruz.

Bir faaliyet yılının başarıyla kapanabilmesinde her türlü çaba sarfedilmiştir. Başarılarda en büyük pay sahibi Yönetim Kurulu üyesi arkadaşlarımız ve bilgileriyle, çabalarıyla tarifsiz yardımlarını gördüğüm TÜSİAD çalışanlarıdır.

Sayın arkadaşlarım,

Dünyadaki olayları insanlar yönetiyor ve yönlendiriyor.

Her sosyal ve ekonomik olayın meydana gelmesinde insan faktörü önemli rol oynuyor. İnsan aya giden teknolojiyi yaratmaktan kansere çözüm bulmaya, çevre kirliliğinden kültür hayatını yönlendirmeye kadar tek unsur olmakta ve tarihi yapmaktadır.

Kendi toplumumuzda insan faktörünün nedenli önem taşıdığı giderek ortaya çıkmaktadır. Bilgi birikimini teknolojiye dönüştürmede, üretim faktörleri arasında üretime dönük ılımlı bir denge sağlamada ve hatta eğitim alt yapısının sağlamlaştırılmasında ve kültür hayatına katkıda Türk özel sektörü tarihi misyonuna yakışır bir çaba sarfetmektedir.

Bunun yanı sıra içinde yaşadığımız ve herşeyimizi borçlu olduğumuz Türk toplumunda «İyi insan, iyi Vatandaş» görünümünü vermek ve bu sorumluluk duygusu içerisinde kalmak hepimizin ana görevi olmaktadır.

Bu düşüncelerle Başkanlık Divanını ve Muhterem Heyetinizi saygılarla selamlıyorum.

Teşekkür ederim.

Ülkelerin Ekonomide Başarı Dereceleri (1980)

Ülkelerin ekonomik başarılarını değerlendirmek üzere «Expansion» dergisi şu ölçüleri kullanarak bir inceleme yapmıştır.

1. İhracatın reel olarak artış seyri.
2. İhracatta ekipman ve dayanıklı tüketim mallarının payı.
3. Dış ticaret açık veya fazlasının ihracata oranı.
4. OPEC ülkelerine yapılan ihracat miktarı.
5. Doğu Avrupa'ya yapılan ihracat miktarı.
6. İç tüketim fiyatlarının, uluslararası fiyatlara nazaran değişimi.
7. Dış pazar payındaki gelişme.
8. İşçilik birim maliyetindeki gelişmeler.
9. Verimlilik oranları.

Altı sanayileşmiş ülke için - Almanya, A.B.D., Fransa, İngiltere, Japonya, İtalya, varılan sonuçlar aşağıda gösterilmiştir :

1) 1980 yılında ihracatın artış seyri	%	2) Ekipman mallarının 1980 yılı ihracatındaki payları	%	3) Dış ticaret açığının ihracat miktarına oranı	%
1. Japonya	+ 18.4	1. Japonya	+ 54	1. F. Almanya	+ 5.6
2. A.B.D.	+ 7.9	2. F. Almanya	+ 44	2. İngiltere	+ 2.5
3. F. Almanya	+ 3.9	3. A.B.D.	+ 39	3. Japonya	+ 1.6
4. İngiltere	+ 1.7	4. İngiltere	+ 34	4. Fransa	-11.2
5. Fransa	+ 1.5	5. Fransa	+ 33	5. A.B.D.	-12.3
6. İtalya	- 7.5	6. İtalya	+ 32	6. İtalya	-20.8

4) 1980 yılında milyar dolar olarak, OPEC ülkelerine yapılan ihracat artışı	%	5) 1980 yılında milyar dolar olarak, Doğu Avrupa ülkelerine yapılan ihracat artışı	%	6) 1980 yılında iç tüketim fiyatlarının, uluslararası fiyatlara oranları	%
1. Japonya	+18.5	1. F. Almanya	+ 9.4	1. İngiltere	— 0.6
2. A.B.D.	+17.8	2. Fransa	+ 4.6	2. Fransa	— 0.5
3. F. Almanya	+12.5	3. A.B.D.	+ 3.8	3. İtalya	+ 0.9
4. İngiltere	+10.6	4. Japonya	+ 3.5	4. F. Almanya	+ 1.6
5. Fransa	+ 9.9	5. İtalya	+ 2.7	5. A.B.D.	+ 3.5
6. İtalya	+ 9.9	6. İngiltere	+ 2.6	6. Japonya	+ 4.5

7) 1980 yılında dış pazar paylarının gelişimi

%

1. Japonya	+ 14.4
2. A.B.D.	+ 6.4
3. F. Almanya	— 0.9
4. Fransa	— 2.2
5. İngiltere	— 4.0
6. İtalya	— 9.4

8) 1980 yılında iş gücü birim maliyetinin seyri

%

1. Japonya	+ 0.9
2. F. Almanya	+ 8.2
3. A.B.D.	+ 11.0
4. Fransa	+ 12.3
5. İtalya	+ 13.7
6. İngiltere	+ 22.7

9) Verimlilik oranları

%

1. Japonya	+ 3.2
2. İtalya	+ 2.5
3. F. Almanya	+ 1.1
4. Fransa	+ 1.0
5. İngiltere	+ 0.5
6. A.B.D.	— 0.5

DEĞERLEME SONUÇLARI

	1.	2.	3.	4.	5.	6.
	Japonya	Federal	A.B.D.	Fransa	İngiltere	İtalya
TOPLAM(*)	19	22	31	35	37	44
İhracatın artış seyri	1	3	2	5	4	6
İhracattaki ekipman mallarının payı	1	2	3	5	4	6
Dış ticaret açık veya fazlasının ihracata oranı	3	1	5	4	2	6
OPEC ülkelerine ihracat	1	3	2	5	4	5
Doğu Avrupa Ülkelerine ihracat	4	1	3	2	6	5
İhracatta fiyat indirme kabiliyeti	6	4	5	2	1	3
Dış pazar paylarındaki gelişme	1	3	2	4	5	6
İşgücündeki birim maliyetinin seyri	1	2	3	4	6	5
Verimlilik oranları	1	3	6	4	5	2

* Toplam : 9 Konu için alınan puanlar toplamı.

Görüldüğü gibi, Japonya, 1980 yılı içinde, 6 ayrı alanda, en yüksek başarıyı göstermiştir. İhracatın artış seyri, ekipman mallarının ihracattaki payı, OPEC ülkelerine yapılan ihracat, dış pazar paylarının gelişimi, işgücündeki birim maliyetinin seyri ve verimlilik oranları incelendiğinde Japonya hep birinciliği almaktadır.

Bu alanlarda, Federal Almanya ve ABD Japonya'yı izlemektedirler. İhracattaki ekipman mallarının payı, işgücündeki birim maliyetinin seyrinde, Federal Almanya ikinci sıradadır.

İhracatın artış seyri, OPEC ülkelerine ihracat, dış pazar paylarındaki gelişme konularında ABD, Japonya'dan sonra gelmektedir.

Dış ticaret açığının ihracat miktarına oranı, Doğu Avrupa ülkelerine yapılan ihracat sonuçları bakımından, Federal Almanya birinci sıradadır. İngiltere ve Fransa, bu iki alanda ikincidirler.

İç tüketim fiyatlarının, uluslararası fiyatlara oranları konusunda İngiltere ve Fransa başta olmak üzere Avrupa ülkeleri, ilk sıraları almakta, Japonya ise sonuncu gelmektedir.

Japonya

Batı Pazarlarında

Nasıl Başarılı Oluyor?

Japon şirketlerinde rekabet gücü batılı şirketlerden daha etkili ve kalıcıdır. Japonlar önce belli bir piyasa diliminde işe başlayıp sonra bununla ilgili diğer pazarlara giriyorlar. Örneğin, elektronik aletlerde önce transistörlü radyolarda pazar kazanılmış, 30 senelik bir zaman sürecinden sonra video aletlerine geçilmiştir.

Batılı şirketlerin Japon rekabetinden korunmaları için en etkili yöntem olarak kendi pazarlarında Japon yaklaşımını uygulamaları gösteriliyor. Amerikalı bir araştırmacıya göre Japonların lider durumuna gelmeleri üreticiliklerini yenilikle bağdaştırmalarına bağla-

nıyor. Ayrıca, tüketicie karşı sorumluluklarını haiz olmak kadar fiyatlarda yapılan normal indirimler de olumlu sonuçlar veriyor.

Japon'ların en önemli başarı kriterleri şöyle sıralanıyor :

1) İlk olarak hedef alınan piyasa dilimlerine nüfuz edilmesi : Genel de Japonlar iç piyasa-larından önemli bir mamulü ele alıp bununla başka ülke pazarlarına, bilhassa az gelişmiş ülke pazarlarına girerler. Daha sonra Amerika ve Avrupa pazarlarına geçilir. Ancak, hedef ve çizgi kesinleşmiştir.

2) Piyasada hacim genişletmek ve piyasa diliminde üstünlük sağlamak :

Hedef alınan piyasa dilimine nüfuz edildikten sonra burada hacimlerini genişletip üstünlük sağlamaya çalışırlar. Daha sonra başka bir piyasa diliminde aynı yöntem uygulanır. Tüketicinin desteğini kazanmak için ve büyümeyi sağlamak için ise daima düşük fiyat ve yüksek kaliteye önem verilir.

3) Kaynakların kullanılması, mamulün ve maliyetin yenilenmesi : Amerika'lı girişimcilerin aksine Japonlar piyasa girişlerinde fiyatı düşük tutmak için mamulü devamlı yenilerler.

4) Tüketicinin itibarını kazanmak ve pazarda varlık sağlamak : Japonlar dış pazarlara önce kendi markalarını tanıtırılar, sonra tek tek diğer markalar piyasaya sürülür. Bu şekilde Japon markasının kalitesinden emin olan tüketiciler her hangi bir Japon mamulünün üstünlüğüne de inanırlar.

5) Maliyeti her yönden düşürürler : Perakende satışlarda çok kâr sağlamak ve perakende fiyatlarının düşük olması için önce toptancı fiyatlarını düşük tutmaya çalışırlar. Bunun için ise imalatı başlatarak dağıtım ve pazarlama masraflarının ekonomik olmasına gayret gösterirler.

6) Global bir piyasada uygulama : Japonlar tüm dünya pazarlarını imkân dahilinde görürler. Önce coğrafi bir alana konsantre olup kendi ülkelerindekine oranla ufak bir piyasa diliminde işe başlarlar. Burada elde edilen tecrübeyle yavaş yavaş daha büyük pazarlar kazanırlar. Bu genişleme hem ilgili diğer mamulleri piyasaya sürerek hem de değişik ülke pazarlarına kayarak sağlanır.

Kaynak : Financial Times.

Dünya Ticaretinin Geleceği

Gözlemlere göre 1982 dünya ticareti açısından parlak bir yıl olacağa benzemiyor. Ancak, ticari gelişmeler ve ödemeler dengesi ile ilgili tahminler gelişmiş batı ülkelerinin kendi aralarındaki ticareti arttırabileceklerini gösteriyor.

1979-1980 yıllarında OECD ülkeleri 2'ci petrol bunalımını OPEC ülkelere daha fazla ihracat yaparak atlattılar. OPEC'e yapılan ihracat 1980'de yüzde 12, 1981'de ise tahmini yüzde 24 civarında gelişti. Türkiye'nin 1981 senesi Ocak - Kasım döneminde İran, Irak, Libya, Suudi Arabistan, Abu - Dabi, Kuveyt ve Bahreyn'den oluşan OPEC grubuna yaptığı ihracat 1 milyar 266 milyon 58 bin dolar'a ulaş-

tı. Geçen senenin eş dönemindeki 289 milyon 598 bin dolarlık ihracatla karşılaştırıldığında bu gelişme yüzde 337'lik bir artışı ifade etmektedir.

İhracatta en fazla artış ise Kuveyt ve Suudi Arabistan gibi kazandığı döviz iç ihtiyaçlarında az kullanan OPEC ülkelerinde görüldü. Türkiye'nin Kuveyt'e yaptığı ihracat 1980 senesi Ocak - Kasım döneminde 39 milyon 540 bin dolar iken 1981'in eş döneminde bu mablağ 61 milyon dolar'ı buldu. Suudi Arabistan'a yapılan ihracat ise 1980 senesinin onbir ayında 29 milyon dolaylarından 1981 senesinin eş döneminde 156 milyon dolara ulaştı.

Nijerya ve Irak gibi kazandığı döviz iç ekonomide çok kullanan ülkelere satış ilk başta çok miktarda yapılırsa dahi bu ülkelerin cari işlemler dengesi çok çabuk açık verdiğinden aldıkları malların karşılığını ödeyememe durumuna düşmektedirler.

Kazandığı döviz büyük ölçüde ithalat için kullanan OPEC ülkeleri 1981 yılında düşen petrol fiyatlarından ve Suudi Arabistan'ın OPEC dahilinde büyüyen üretim payından olumsuz yönde etkilendiler ve cari işlemler dengeleri büyük açıklar verdi. Bu bakımdan adı geçen ülkeleri 1982'nin talep artış hesaplarına dahil etmemek gerekir. Ancak, yine yapılan hesaplara göre ithalata az yatırım yapan ve OPEC ithalatının yüzde 40'ını teşkil eden ülkeler bu sene ithalatlarını yüzde 20 artıracabilecekler. Petrol ithalatçısı gelişmekte olan ülkelerin çoğunluğu ithalatlarını kısıtla-

mak durumundalar. Adı geçen ülkelerin cari işlemeler dengesi açığının 1981'deki 68 milyar dolar'dan 1982'de 71 milyar dolar seviyesine ulaşması beklenmektedir.

OPEC lkelerinin bir kısmının ve gelişmekte olan bazı ülkelerin ithalat kısıtlamalarına gitmeleri OECD ülkelerini bir anlamda kendi aralarında ticaret yapmaya itmektedir.

OECD içi ticaret geçtiğimiz sene dūřūř gōstermekle beraber OECD Genel Sekreterliğı 1982 senesinde artış beklemede ve bunun devamı olarakta 1983 ortalarında yüzde 6 civarında bir gelişmekte hesaplamaktadır. Türkiye'nin OECD ülkelerine yaptığı ihracat 1981 senesi Ocak - Kasım dōneminde 1 milyar 974 milyon 303 bin dolar'la bir sene önceye oranla yüzde 48.8'lik bir artış gōsterirken, OECD ülkelerinden yapılan ithalatta yüzde 47.9'luk bir artış gōrlmektedir. 11 aylık dōnemde Türkiye'nin OECD ülkelerinden yaptığı ithalât 3 milyar 805 milyon dolar'a ulaşmıştır.

Amerika'da da son yılın kuvvetli dolar'ının etkileri gōrlecek ve ülkenin ihracatı hacim olarak muhtemelen yüzde 5.5 oranında dūřecektir. Japonya'nın ihracatının yüzde 7 oranında artması beklenirken, Batı Almanya ihracatının 1981'deki yüzde 7 oranından 1982'de yüzde 11'e yükselmesi hesaplanmaktadır. Bu arada Alman Mark'ının değerinin büyük olasılıkla yükseleceği tahmin edilebilir.